

Otázky k SZZ NMS Vychovatelství a výchova ke zdraví

QZN2 Vychovatelství a profesní etika

1. **Negativní vliv současného životního stylu na sociálně patologické jevy**, prevence sociálně patologických jevů – školní preventivní program
2. **Drogová závislost** (opiáty, stimulancia, kanabinoidy, halucinogeny)
3. patologické návyky a závislostní chování, poruchy příjmu stravy – závislost na jídle
4. **Závislost na elektronických médiích**, nebezpečí vlivu sekt a náboženských skupin
5. **Agrese a agresivita ve školách**, kriminalita a delikvence mládeže
6. **Prevence a ovlivňování šikany**, nekázně, záškoláctví, lhaní a dalších jevů, týrání a zneužívání dětí (sexuální zneužívání), domácí násilí.
7. **Historický pohled na utváření na člověka**, rozdíl ve východním a západním pojetí člověka
8. **Člověk tradiční, moderní a postmoderní**, práce, společenský život, kultura
9. **Důsledky postmoderny v pedagogické praxi**, základní etické dilema edukace v pluralitní společnosti
10. **Vytváření aktuálního pozadí edukační reality**, pedagogické přístupy
11. **Fyzická, psychická, sociální a spirituální dimenze osobnosti**, vztah výchovy a filozofie.
12. **Sebereflexe, stres** - vznik, prevence, syndrom vyhoření - vznik, prevence
13. **Duševní hygiena**, způsoby zvládnání životních těžkostí
14. **Psychologie nemoci**, závislosti a jejich rizika.
15. **Manipulace**, obrana před ní, asertivita.
16. **Motivace jako nástroj sebeřízení**, vztahy jako nástroj rozvoje sebe sama
17. **Sociální politika a podpora zdraví v rodině: popište subjekty a objekty Sociální politiky.**
18. **Sociální politika a podpora zdraví v rodině: popište funkce sociální politiky a vysvětlete je:** Homogenizační, stimulační, preventivní. Jaké znáte druhy a nástroje sociální politiky, uveďte příklad a popište je.
19. **Sociální politika a podpora zdraví v rodině: Uveďte programy státu, které podporují zdraví v rodině**, a využijte přitom druhy nástrojů sociální politiky. Uveďte programy nestátních organizací, které podporují zdraví v rodině, v rámci holistického pojetí zdraví člověka a rodiny.
20. **Sociální politika a podpora zdraví v rodině: Popište, z jakých dokumentů vychází Sociální politika Evropské unie.**
21. **Sociální politika a podpora zdraví v rodině: popište sociální doktrínu České republiky a uveďte její základní funkce a hodnoty.**
22. **Profesní etika ve vychovatelství:** Uveďte vývojové období etiky: antika, středověk, novověk a jmenujte základní představitele každého období.
23. **Profesní etika ve vychovatelství: John Lock** a jeho přínos pro současnost ve výchově ke zdraví.
24. **Profesní etika ve vychovatelství:** etické otázky a dilema v mladším školním věku, starším školním věku, v adolescenci a dospělosti.
25. **Profesní etika ve vychovatelství: etický kodex vychovatele** - hodnoty vychovatele, kompetence vychovatele.

26. **Profesní etika ve vychovatelství: etikoterapie**, principy, použití a práce s etikoterapií, představitelé etikoterapie.
27. **Menšinové kultury a multikulturní výchova: vysvětlete význam slova multikulturní, a pojmy vážící se k multikulturní výchově:** etnikum, etnocentrismus, identita, kultura, xenofobie, rasismus, diskriminace, rovnocennost, enkulturace, atd.
28. **Menšinové kultury a multikulturní výchova: Deklarace kulturní diversity, UNESCO 2001** - sdělte 4 hlavní oblasti této deklarace a vysvětlete je na příkladech.
29. **Menšinové kultury a multikulturní výchova:** Uveďte 2 dokumenty na mezinárodní úrovni, 2 dokumenty na Evropské úrovni, 2 dokumenty na České úrovni, které se zabývají ochranou národnostních menšin. Popište, co obsahují jednotlivé dokumenty a sdělte nám, zda je důležité chránit národnostní menšiny.
30. **Menšinové kultury a multikulturní výchova: uveďte 4 hlavní multikulturní proudy** a popište je, uveďte ke každému min. 2 příklady.
31. **Menšinové kultury a multikulturní výchova: kompetence v oblasti multikulturní výchovy:** uveďte znalosti, dovednosti a postoje důležité pro soužití v multikulturní společnosti, uveďte metody výuky multikulturní výchovy plus příklady.
32. **Sociálně právní ochrana dětí: Jaký zákon se zabývá sociálně právní ochranou dětí?** Jaké hlavní oblasti řeší, kdo zprostředkovává sociálně právní ochranu dětí; jaká je nahlašovací povinnost; na jaké děti se zaměřuje sociálně právní ochrana dětí;
33. **Sociálně právní ochrana dětí: Zákon č. 109 o Ústavní výchově**, druhy ústavní výchovy, jejich rozdělení a specifikace, věkové rozdělení dětí, rozdělení dětí podle příčiny do ústavní výchovy.
34. **Sociálně právní ochrana dětí: Náhradní rodinná péče**, opatrovnictví, poručnictví, pěstounská péče, osvojení, typy, charakteristiky, jaký zákon toto upravuje.
35. **Sociálně právní ochrana dětí: Zákon o Rodině** - vztahy mezi manželi, vztahy mezi manželi a dětmi, práva a povinnosti rodičů a dětí, vyživovací povinnost.
36. **Sociálně právní ochrana dětí: Úmluva o právech dítěte** - jaká práva obsahuje úmluva v rámci „3 P“ vycházející z této úmluvy (Protection, Participation, Provision); jmenujte další mezinárodní dokumenty, které předcházejí této úmluvě.
37. **Dramatická výchova: původ slova, cíle, metody výuky dramatické výchovy.**
38. **Dramatická výchova: rozvoj kompetencí** - uveďte příklady, které rozvíjí konkrétní kompetence v předmětu dramatická výchova.
39. **Dramatická výchova: tvořivost - výroba masek, kostýmů, výměna rolí** (co znamená maska pro člověka, pro herce, jaký má význam kostým pro ztvárnění role). Jaký má vliv nácvik různých postav a rolí pro děti různého věku na ZŠ a SŠ.
40. **Dramatická výchova: rozvoj verbální a neverbální komunikace**, proč je komunikace důležitá a co si můžeme v dramatické výchově osvojit? Uveďte příklad her pro nácvik správné komunikace pro děti ZŠ a SŠ.
41. **Dramatická výchova: význam emocí, jakou roli mají emoce ve hře** a v běžném životě, proč jsou pro člověka důležité a co se mají žáci a studenti naučit z hraných emocí. Uveďte příklad her pro emoční ventilaci a regulaci.

- 42. Koncepce etopedie jako speciálně pedagogické disciplíny, postavení etopedie v soustavě věd, pojmové vymezení a terminologie v etopedii. Vysvětlujících vznik poruch chování a delikvence (biologické, sociologické a psychologické teorie vzniku poruch chování).**
- 43. Systém prevence sociálně negativních jevů, zneužívání návykových látek, diskriminace, šikany a kriminality v resortu školství, zdravotnictví, vnitra atd. Postavení nezletilých a mladistvých v trestním právu, ochranná výchova a ústavní výchova. Podíl rodiny na optimálním vývoji jedince.**
- 44. Systém a organizace poradenských, reedukačních, terapeutických, komunitních, resocializačních, nízkoprahových, volnočasových, léčebných zařízení (státní a nestátní sektor).**
- 45. Neagresivní poruchy chování – definice, příčiny, klasifikace, symptomatologie, diagnostika, intervence, prognóza, prevence. Agresivní poruchy chování – definice, příčiny, klasifikace, symptomatologie, diagnostika, intervence, prognóza, prevence.**
- 46. ADHD – definice, příčiny, klasifikace, symptomatologie, diagnostika, intervence, prognóza, prevence. Disharmonický vývoj osobnosti a psychotický vývoj u dětí. Děti a mládež ohrožené prostředím, deprivace a zanedbávání. Bílý kruh bezpečí.**
- 47. Dítě s disabilitou- terminologie, rozdělení.**
- 48. Multidisciplinarita jako základní nástroj pro koordinovanou rehabilitaci rodin s dítětem s disabilitou**
- 49. Vývoj péče o děti s disabilitou**
- 50. Možnosti komplexní péče o děti s disabilitou (rodina X instituce)**

Literatura:

- Anzenbacher, A. *Úvod do etiky*. (1994). Praha: Zvon.
- Brezinka, W.(1996). *Filozofické základy výchovy*. Praha: Zvon.
- Capponi, V. & Novák, T. (1992). *Sám sobě psychologem*. Praha: Grada.
- Francová, H., Novotný, A. (2008). *Sociální politika v základech*. Praha: Triton.
- Hátlová, B.(2002). *Kinezioterapie v léčbě psychiatrických onemocnění.*, Praha: Karolinum.
- Jankovský, J. (2001). *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením*. Praha: Triton.
- Jankovský, J. (2006). *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska*. 2. vyd. Praha: Triton.
- Klusoňová, E. & Špičková, J. (1990). *Ergoterapie I*. Praha: Avicenum.
- Kolektiv autorů sdružení SANANIM. (2007). *Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál.
- Křivohlavý, J. (1994). *Jak zvládat stres*. Praha: Grada.

- Kučerová, S. (2002). *Úvod do pedagogické antropologie a axiologie*. Praha: UK.
- Martínek, Z. (2011). *Agresivita a kriminalita mládeže*. Praha: Grada.
- Marušák, R., Králová, O., & Rodriguezová, V. (2008). *Dramatická výchova v kurikulu současné školy: využití metod a technik*. Praha: Portál.
- Mikšík, O. (2003). *Psychologická charakteristika osobnosti*. Praha: Karolinum.
- Nešpor, K. (201). *Návykové chování a závislost*. Praha: Portál.
- Pechar, J. (Ed.). (1992). *Člověk v moderních vědách*. Praha: FÚ ČSAV.
- Pfeiffer, J. (1990). *Ergoterapie II*. Praha: Avicenum.
- Průcha, J. (2001). *Multikulturní výchova. Teorie - praxe - výzkum*. Praha: ISV.
- Příkaský, J. V. (2000). *Učebnice základů etiky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.
- Šišková, T. (1998). *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2001). *Psychologie problémového dítěte školního věku*. 1. vyd. Praha:
- Vodáková, J. (2003). *Speciální pracovní výchova a ergoterapie*. Praha: UK.

Zákon o Rodině 1963/94 Sb.

Zákon o Sociálně právní ochraně dítěte č. 359/1999Sb.

Zákon o Ústavní výchově č. 109/2002 Sb.

Úmluva o právech dítěte, 1989.

České Budějovice 20. 3. 2013